Regionsudvalgets udtalelse om »Europæisk referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse« og »Det Europæiske Meritoverførselssystem for erhvervsuddannelser«

(2008/C 325/07)

REGIONSUDVALGET

— er enigt i, at der er bred enighed i EU om behovet for at modernisere og forbedre erhvervsuddannelserne i Europa. Kvalitetssikring i erhvervsuddannelsen indgår som en central del af dette mål;

— mener imidlertid, at problemer med anerkendelse af læringsresultater fra forskellige medlemsstater har bremset mobiliteten i EU og står i vejen for virkelige erfaringer med livslang læring;

— understreger, at det i mange medlemsstater er de regionale og lokale myndigheder, der er ansvarlige for erhvervsuddannelse;

— bifalder Kommissionens to meddelelser, som forsøger at komme med svar på de samfundsmæssige og økonomiske udfordringer, der melder sig i den globaliserede, vidensbaserede verdensøkonomi, og endvidere har til hensigt at øge mobiliteten i EU og tilskynde til udveksling af færdigheder. Regionsudvalget anser det derfor for nødvendigt at udvikle områder, der er vigtige for borgerne og de virksomheder, som regioner og kommuner er ansvarlige for;

— mener, at de vigtigste brugere af den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse, EQAF, vil være nationale/regionale og lokale myndigheder, som er ansvarlige for kvalitetssikring og forbedring af den almene uddannelse og erhvervsuddannelserne;

— anmoder om, at de kompetente lokale og regionale myndigheder inddrages i arbejdet med at koble de nationale/regionale referencerammer for kvalifikationer til ECVET;

— gør opmærksom på, at den egentlige prøvesten for systemet bliver dets praktiske gennemførelse. Gennem deres netværk vil de lokale og regionale myndigheder være nyttige partnere med hensyn til at gennemføre systemet og gøre ECVET troværdig og anvendelig.

Ordfører: Kent JOHANSSON (SE/ALDE), medlem af regionalrådet i Västra Götaland

Basisdokumenter

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om fastlæggelse af en europæisk referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse

KOM(2008) 179 endelig — 2008/0069 (COD)

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om etablering af det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (ECVET)

KOM(2008) 180 endelig — 2008/0070 (COD)

POLITISKE ANBEFALINGER

REGIONSUDVALGET

1. konstaterer, at erhvervsuddannelse har afgørende betydning for opnåelsen af Lissabon-strategiens mål om øget økonomisk vækst, en styrket konkurrenceevne og større social integration. Uddannelse, kvalificering og livslang læring står højt på Regionsudvalgets politiske dagsorden;

2. mener imidlertid, at problemer med anerkendelse af læringsresultater fra forskellige medlemsstater har bremset mobiliteten i EU og står i vejen for virkelige erfaringer med livslang læring;

3. deler den opfattelse, at der er bred enighed i EU om behovet for at modernisere og forbedre erhvervsuddannelserne i Europa. Kvalitetssikring i erhvervsuddannelsen indgår som en central del af dette mål;

4. understreger, at det i mange medlemsstater er de regionale og lokale myndigheder, der er ansvarlige for erhvervsuddannelse. Finansieringen heraf kommer fra en række forskellige kilder, men i de fleste medlemsstater er det de nationale og regionale myndigheder, der står for finansieringen. En stor del af denne offentlige finansiering kommer fra det regionale og lokale niveau;

5. udtaler sig om to meddelelser vedrørende det europæiske samarbejde om erhvervsuddannelser. Udvalget ser positivt på begge meddelelser, og hilser de fremsatte forslag velkommen. Hvad angår *det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelser* er man nået langt i høringsprocessen, mens den anden meddelelse om *fastlæggelse af en europæisk referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse* befinder sig på et tidligere stadium. Yderligere høringer er derfor vigtige og vil blive hilst velkommen;

6. bifalder Kommissionens to meddelelser, som forsøger at komme med svar på de samfundsmæssige og økonomiske udfordringer, der melder sig i den globaliserede, vidensbaserede verdensøkonomi, vi befinder os i. Meddelelserne har endvidere til hensigt at øge mobiliteten i EU og tilskynde til udveksling af færdigheder, og Regionsudvalget anser det derfor for nødvendigt at udvikle områder, der er vigtige for borgerne og de virksomheder, som regioner og kommuner er ansvarlige for;

7. noterer, at det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (ECVET) er et værktøj, der kan bruges til beskrivelse af kvalifikationer i form af læringsenheder med tilhørende point med henblik på overførsel og akkumulering af læringsresultater. Formålet er at give en metodisk ramme, som skal lette meritoverførslen for læringsresultater fra ét kvalifikationssystem til et andet eller fra ét uddannelsesforløb til et andet;

8. mener, at de vigtigste brugere af den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse, EQAF, vil være nationale/regionale og lokale myndigheder, som er ansvarlige for kvalitetssikring og forbedring af den almene uddannelse og erhvervsuddannelserne. I modsætning til ECVET har denne ramme til hensigt at øge gennemsigtigheden af og sammenhængen mellem forskellige tiltag inden for erhvervsuddannelsespolitikken;

9. er enigt i, at det skal være frivilligt at deltage i gennemførelsen af ECVET og EQAF, men understreger det nødvendige i at skabe rammer og opstille retningslinjer for, hvordan systemet skal anvendes. Desuden må brugergrupper, herunder ECVET-brugergruppen og ENQAVET (det europæiske netværk for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse) have repræsentanter med direkte mandat fra regionale og lokale myndigheder. På lignende vis må arbejdsmarkedsparterne og private aktører sikres repræsentation;

10. gør opmærksom på, at uanset om et land vælger at deltage i gennemførelsen af ECVET/EQAF, må regioner, der i følge det pågældende lands forfatning har ansvaret for uddannelsessystemet, gives direkte adgang til de fælles fora, der beskæftiger sig med videreudviklingen af disse systemer;

11. fremhæver det vigtige i, at der i det kommende udviklingsarbejde sikres en god balance mellem på den ene side indsatsen for at opnå mobilitet for borgerne gennem et meritoverførselssystem og udvikling af kvalitet i uddannelsesaktiviteterne og på den anden side behovet for at øge diversiteten i uddannelsessystemer, som regioner og kommuner i medlemsstaterne har ansvaret for;

12. understreger, at ECVET og EQAF udgør dele af en større helhed af initiativer på uddannelsesområdet, som også omfatter det europæiske meritoverførsels- og meritakkumuleringssystem (ECTS), Europass, det europæiske kvalitetscharter for mobilitet (ECQM), de europæiske principper for identificering og validering af ikke-formel og uformel læring samt den europæiske referenceramme for kvalifikationer og livslang læring (EQF);

13. har i tidligere udtalelser påpeget, at stadig nye krav på arbejdspladsen, herunder nye arbejdssystemer og tilpasning til ny teknologi, nødvendiggør en arbejdsstyrke, der løbende videreuddannes. Erhvervsuddannelse, der følger princippet om livslang læring, kan vise sig at være et vigtigt værktøj for opnåelse af en højtkvalificeret arbejdsstyrke, som er en central bestanddel i en bæredygtig økonomisk og social udvikling ([1]). I lyset af den demografiske udvikling må det navnlig sikres, at den eksisterende arbejdsstyrke udnyttes effektivt;

14. pointerer, at der må særskilte finansielle midler til for at afprøve og videreudvikle systemerne.

Det europæiske meritoverførselssystem for erhvervsuddannelse (ECVET)

REGIONSUDVALGET

15. gør opmærksom på, at Europa har en lang tradition for grænseoverskridende læring og erhvervsvirksomhed. Dette har haft meget stor betydning for udviklingen inden for håndværk, industri, handel og iværksættervirksomhed, hvilket har dannet grundlag for velstandsudviklingen på lokalt, regionalt og nationalt plan;

16. fremhæver, at læring og erhvervsmæssig beskæftigelse på tværs af grænser får meget stor betydning i en stærkt globaliseret økonomi. En sådan mobilitet inden for læring og erhvervsvirksomhed må understøttes med tidssvarende værktøjer. Regionsudvalget betragter ECVET som et sådant værktøj;

17. understreger, at kompetencebehovene i stigende grad identificeres på det regionale plan. Regionsudvalget har udtalt, at den lokale og regionale udvikling ganske vist sker ud fra forskellige forudsætninger og udgangspunkter, men at den under ingen omstændigheder kan ses isoleret fra omverdenen. Regioner og samfund har brug for aktiviteter med henblik på fornyet produktion i takt med, at de gamle arbejdspladser forsvinder, så man ikke risikerer stagnation, social udstødelse i form af arbejdsløshed osv., højt sygefravær og mange, som tvinges til at forlade arbejdsmarkedet før tiden ([2]);

18. betoner, at det europæiske arbejdsmarked må kendetegnes ved en høj grad af fleksibilitet kombineret med effektiv social sikring, som det fremgår af Kommissionens »fælles principper for flexicurity« ([3]);

19. har udtrykt enighed med Kommissionen i, at de nationale og europæiske referencerammer for kvalifikationer vil fremme valideringen af læring i alle situationer ([4]);

20. har hilst Kommissionens referenceramme for kvalifikationer (EQF) velkommen og støttet det dobbelte formål, der går ud på at forbedre gennemsigtigheden af kvalifikationer og fremme mobiliteten i EU;

21. anmoder i forlængelse af sine krav vedrørende EQF om, at de kompetente lokale og regionale myndigheder inddrages i arbejdet med at koble de nationale/regionale referencerammer for kvalifikationer til ECVET;

22. tilslutter sig Kommissionens anerkendelse af ECVET som »*kulturelt og teknisk tilpasset de (…) regionale (…) forhold*«, og minder om, at de regionale myndigheder ofte selv har en rolle i fastlæggelsen, udviklingen og gennemførelsen af kvalifikationssystemer og livslang læring i formelle, uformelle og ikke-formelle sammenhænge;

23. understreger, at en stor del af erhvervsudviklingen i et livslangt læringsperspektiv sker i vidensintensive virksomheder eller virksomhedsnetværk og i mange tilfælde på tværs af nationale grænser;

24. fremhæver, at der i dag også findes gode eksempler på samarbejde mellem brancheorganisationer og regioner i forskellige lande om erhvervsuddannelse, herunder fælles planlægning og anerkendelse ([5]). Sådanne initiativer bør fremmes, og der bør tages hensyn til dem;

25. henviser til, at et anerkendelsessystem må omfatte forskellige aktører, ikke kun det offentlige, men også private aktører, virksomheder samt arbejdsparterne;

26. bifalder etableringen af en ECVET-brugergruppe, som ajourfører og koordinerer procedurerne, men insisterer på, at regionale og lokale myndigheder samt lokale virksomheder og arbejdsmarkedets parter inddrages som medlemmer af brugergruppen for at give dem direkte adgang til ECVET under overholdelse af nationale regler og bestemmelser;

27. understreger, at det ofte er lokale og regionale myndigheder, som er i stand til at foranstalte effektive operationelle aktiviteter på erhvervsuddannelsesområdet;

28. konstaterer, at ECVET er et enhedsbaseret meritoverførselssystem, som giver mulighed for at måle og sammenligne læringsresultater og overføre dem fra en institution til en anden;

29. hilser det velkommen, at systemet er kompatibelt med alle kvalifikationssystemer, især med det europæiske meritoverførselssystem, som understøtter og letter universitetsstuderendes mobilitet i og uden for Europa;

30. gør imidlertid opmærksom på, at den egentlige prøvesten for systemet bliver dets praktiske gennemførelse. Gennem deres netværk vil de lokale og regionale myndigheder være nyttige partnere med hensyn til at gennemføre systemet og gøre ECVET troværdig og anvendelig;

31. mener, at der med henblik på gennemførelsen af ECVET er behov for konkrete eksempler på, hvordan systemet fungerer i praksis, når det er sat i værk. Dette vil give impulser over en bred front til, hvordan de muligheder, der ligger i ECVET, kan udnyttes bedst muligt.

([1]) CdR 226/98 fin.
([2]) Regionsudvalgets udtalelse af 14. juni 2006 om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring«.
([3]) Se Regionsudvalgets udtalelse CdR 274/2007 om Kommissionens meddelelse KOM(2007) 359 endelig.
([4]) CdR 335/2006 fin.
([5]) For eksempel European class in truck maintenance www.anfa-auto.fr.

Den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse (EQAF)

REGIONSUDVALGET

32. konstaterer, at øget effektivitet i erhvervsuddannelsen ud fra en samfundsøkonomisk synsvinkel opnås ved at sikre, at den er bedre tilpasset arbejdsmarkedskravene, som i videnssamfundet er under konstant forandring. Det drejer sig navnlig om at fremme en højtkvalificeret arbejdsstyrke, som er i stand til at imødekomme globaliseringens udfordringer;

33. understreger, at udviklingen af uddannelsessystemerne ikke, som det undertiden er tilfældet, bør holdes adskilt fra en regions eller et lokalområdes erhvervsmæssige og sociale miljø- og innovationspotentiale, da et områdes vækst, konkurrenceevne og beskæftigelsesmuligheder i stigende grad afhænger af dets nuværende og fremtidige arbejdsstyrkes færdigheder samt tillige af, hvordan erhvervsuddannelse, efteruddannelse og omskoling bidrager til en bæredygtig supplering og videreudvikling af disse færdigheder;

34. anser det derfor for nødvendigt at afstemme EQAF efter det lokale arbejdsmarkeds behov, og opfordrer til akkreditering af erhvervsuddannelsescentre som led i denne proces;

35. anerkender den merværdi, som EQAF tilfører ved at forbedre uddannelses- og erhvervsuddannelsespolitikken overalt i EU, navnlig gennem fremme af gensidig læring, mobilitet og udveksling af bedste praksis;

36. bifalder den principielle ramme for EQAF i form af en forbedringscyklus og understreger, at kvalitetsindikatorerne ikke bør ses som retningslinjer, men som referencepunkter, der kan videreudvikles på forskellig vis, f.eks. i bilateral eller multilateral sammenhæng;

37. understreger, at EQAF ikke dermed bør begrænses til at være et statistisk system eller en slags kontrolfunktion, men skal ses som et effektivt værktøj til fortsat kvalitetsudvikling på alle niveauer og hos forskellige instanser og aktører;

38. pointerer, at »ejerskabet« til referencerammen ikke er forbeholdt det nationale niveau, men at lignende processer også kan lanceres på lokalt og regionalt plan. Endvidere må der åbnes mulighed for lignende læringssystemer uden for de offentlige uddannelsessystemer med henblik på, at der også her kan foregå en fortsat forbedring og udvikling;

39. mener, at man skal overveje udformningen af referencerammen, og hvor detaljeret den bør være for at opfylde sine mål. Udvalget påpeger, at indikatorerne ikke må få en så detaljeret udformning, at implementering af og opfølgning på referencerammen fører til en indirekte styring af uddannelsessystemet;

40. understreger, at de af Kommissionen foreslåede referencepunkter

— bør opfattes som en værktøjskasse, hvis formål er at støtte evalueringen og kvalitetsforbedringen af erhvervsuddannelsessystemet i overensstemmelse med national lovgivning og procedurer,

— ikke skal indføre nye standarder, men støtte medlemsstaternes indsats under hensyntagen til deres forskellige valg af metoder,

— skal anvendes på frivillig basis, kun bør være vejledende og derfor ikke bør finde anvendelse som kvalitets- og effektivitetsmålestok for de forskellige nationale systemer i EU;

betragter det som en fordel, at brugerne kan udvælge de indikatorer, som forekommer dem at være de mest relevante i forhold til deres respektive kvalitetssikringssystemers behov;

41. understreger, at den lokale og regionale dimension må styrkes, navnlig gennem støtte til lokale og regionale netværk på området, og beklager, at henstillingen ikke i tilstrækkelig grad og mere udtrykkeligt anerkender det vigtige i at inddrage de lokale og regionale myndigheder;

42. opfordrer til en mere omfattende direkte inddragelse af det lokale og regionale niveau i ENQAVET, European Network on Quality Assurance in Vocational Education and Training (det europæiske netværk for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse). Etableringen af EQAF-samarbejdsnetværk mellem forskellige regioner og virksomheder må fremmes og støttes;

43. foreslår, at der anvendes et kvalitetsmærke for erhvervsuddannelsesinstitutioner svarende til det system, der allerede er oprettet inden for videregående uddannelsesinstitutioner;

44. henviser til, at forbedringer i erhvervsuddannelsen i høj grad kommer både den enkelte borger og samfundet til gode. En generel højnelse af kvalifikationsniveauet bidrager til forbedringer i de økonomiske indikatorer såsom produktivitet og beskæftigelse, og i de sociale indikatorer såsom borgerdeltagelse, kriminalitet og sundhedsudgifter;

45. mener, at erhvervsuddannelse potentielt kan fremme den sociale integration af grupper, som er dårligt stillede på arbejdsmarkedet, herunder indvandrere, ældre og personer, der har forladt skolen tidligt;

46. understreger, at man ikke kun skal fokusere på de grupper, som er omfattet af undervisningssystemerne, men også bør rette opmærksomheden mod de personer, som ikke har adgang til, har vanskelig adgang til eller falder uden for systemerne.

Bruxelles, den 8. oktober 2008

Luc VAN DEN BRANDE

Formand for

Regionsudvalget